Rimaszombat 1912. január 28. Megjelenik minden vasárnap. 4. szám — XXXIII évfolyam.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei erdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompa Mihály-utcza 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés dija:
Egész évre . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára . . . . . 20 fillér.
A hirdetés dija:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Nemzeti vagyonunk.

A nemzetek vagyonát nem azok a földbirtokok vagy ipari és forgalmi vállalatok alkotják, a melyek az illető nemzet állami kezelésében vannak, hanem a nemzetek vagyona attól függ, hogy évről-évre több pénz jön-e be az országba, mint a mennyi kimegy, vagy pedig megforditva történik? A mit itthon az országban eladunk és veszünk, az sem nem apasztja, sem nem gyarapitja a nemzeti vagyont, mert az itthon marad. Hanem a nemzet vagyonosodása szempontjából a külső kereskedelem a fontos, annak adatait kell följegyezni. A kivitel és behozatal adatait kell összegyüjteni és azoknak summázása mutatja meg: nyert-e vagy vesztett az illető évben a nemzet vagyona? vagyonosodott vagy szegényedett-e valamely esztendőben az illető nemzet?

Miután rendkivül sok adatot kell összegyüjteni és feldolgozni, hogy az ilyen vagyonosodási mérleg összeállitható legyen: azért a következő évben nem is ismerjük meg az előző év állapotát, hanem egy-két évvel később tudják azt feldolgozni és nyilvánosságra hozni.

Ezek a nemrég mult esztendőkről feldolgozott adatok arról győznek meg bennünket, hogy hazánknak, országunknak vagyona tulnyomó részben a mezőgazdaságon, a földmüvelésen alapul. Erre nézve felhozhatjuk például a következő számadatokat:

Egyik legközelebb mult évben következő pénzek folytak be külföldről:

Gabonalisztért és buzadaráért	259870000 K
Buza és gabonaféle	202996000 K
Ökör	108571000 K
Sertés	103061000 K
Kukoricza	60519000 K
Tojás	36541000 K
Bor	34653000 K
Szárnyas	32283000 K
Ló	31512000 K
Zsir és szalonna	24205000 K
Tehén	23511000 K
Dohány	23125000 K
Bab	19650000 K
Gyapju	19361000 K
Tej, vaj	18403000 K
Friss hus	16270000 K
Friss gyümölcs	10729000 K

Ez azonban rossz termésü esztendő volt. Jó esztendőkben mezőgazdasági czikkekből összesen kaptunk 1265 millió 808 ezer koronát. Ipari czikkekért pedig 434 millió 396 ezer koronát.

Ebből következik, hogy országunk jövedelmét háromnegyed részben a mezőgazdaság, a földmüvelés hozza be és csak egynegyed részben az ipar.

A dolgok ilyen állása mellett nem csodálkozhatunk, ha a mezőgazdaságra, a földmüvelés fejlesztésére ujabban az állam is nagyobb gondot fordit és kormányaink elsősorban a földmüvelés virágzásától várják az ország jólétét.

Ha nem akarunk a holdvilágban élni és ábrándok világába burkolózni, be kell látnunk, hogy ez a mi hazánknak létérdeke, mert ott kell a boldogulást keresnünk, a hol arra legtöbb alap, legtöbb tehetség van és csak ha ezen a meglevő alapon jól meggyarapodva, boldogulunk, akkor erősithetjük azt is, a miből nekünk kevesebb van.

Ne haragudjunk hát azért, ha a kisbirtokos, a paraszt boldogul és gyarapodik, mert az az ország vagyona, azon állva mindnyájunknak több jut más kerülő utakon belőle. A jómódu paraszt tud adót fizetni, jobban telik a tisztviselő fizetésjavitására. A jómódu paraszt tud vásárolni az iparosnál és kereskedőnél, mert van pénze. Örüljünk, ha a paraszt vagyonosodik, ez az ut mindnyájunk boldogulására, mert régi igazság a nemzetgazdászatban:

TÁRCZA.

Görgei Istvánról.

Tehát elment ő is az 1848—49-iki nagy idők alapos ismerőse! Befogadta az anyaföld a forradalom hadvezérének Görgei Arthurnak *jobb kezét.*

Hát volt a tábornoknak *bal keze* is? Volt. Az öccse *Ármin*, a ki több mint ötven esztendeje hunyt el Lőcsén.

Igazán kár, hogy a magyar forradalom hőseinek még senki sem állitotta össze a hiteles lexiconát.

Csak kevesen tudjuk, hogy Görgei István himlőbe esett a téli hadjárat alatt s ott feküdt betegen a jánosvölgyi vendéglőben, mialatt a Guyon röppentyüi a Branyiszkói magaslat fölött pattogtak.

A julius 15-iki váczi csatából ő fedezte azt a kocsit, a mely az ütközet előtt *Ivánka* Nellyt szállitotta Nősincsre, hogy vigye el emlékül a bátyja jeggyürüjét, miután majdnem bizonyos — volt, hogy Arthur ebben a csatában halva marad!

Harmadnapra mind a ketten Losoncz—Apátfalván háltak s innen vonultak be Rimaszombatba, a hol a Jánosi utczában a *Jekelfalussy* József lakásán voltak bekvártélyozva. Részben ő tőle hallottam elbeszélni azokat az eseményeket, a melyeket „az Ujság" czimü napilap hasábjain tettem közzé.

Mikor a tábornok Klágenfurtban volt internálva, a fiát: *Kornélt* Rimaszombatban iratták be a prot. főgymnasiumba, *Terray* Károly tanárnál volt szálláson, utóbb pedig az idevaló fiu: *Martinyi* József lett a nevelője, ugyancsak Klagenfurtban.

Nagyon érdekes volna, ha ennek az internáltatásnak a történetét Martinyi József is megörökitené.

E sorok irója különösen kétszer részesült abban a szerencsében, hogy tollát a Görgei István tollával összemérhette. Az első eset valamikor a nyolczvanas évek végén volt, mikor az 1848. és 1849-ből czimü munkájának II. kötetét ismertettem a „Budapesti Hirlap" tárczájában. Mai napig ereklye gyanánt őrzöm ezt a rózsaszinbe játszó egy ivnyi papirost, a melyre ellenvetéseit feljegyezte.

A másik eset mintegy négy essztendővel az előtt történt, mikor ellenem a „Clio locuta" czimü magvas értekezését közölte a „Budapesti Szemlé"-ben az 1908. évfolyam májusi számban.

Tizennégy orosz iró müvéből idézett Görgei István az én állitásaim czáfolatául, a mire én egyelőre csak annyit válaszoltam, hogy jobban örültem volna, ha ugyanannyi *magyar történetiró munkájából idéz.* A miről persze se ő nem tehetett, se én.

Kéziratomat elkérte maga a tábornok is és egy sajátkezűleg irt levélben köszönte meg a védelmet. Ez a levél még nagyobb ereklye a kézirat-gyüjteményemben.

Különben Görgei István mutatott be engem *Gyulai* Pálnak, *Lévay* Józsefnek, *Duka* Tivadarnak stb.

Egy elintézetlen ügyünk volt, az osztrák *Wurnbach Constantin* állitásának a czáfolata, a melyet azt hiszem az ő kiadatlan kéziratai ból fog olvasni a nagyközönség.

Boldog ember volt, a szerencse kedvezett neki mindenben; még abban is, hogy bátyját, a kit rajongásig szeretett, ő tartotta késő vénségéig a családja körében.

A tábornok nem állott a ravatalánál, mikor a koporsót a kerepesi temetőben a ravatalról leemelték. A szive szakadt volna meg, ha ezt a jelenetet látja!

Ki lesz ezután, a ki a vitéz tábornok kérdéseire válaszol, mikor az kérdezgeti: „Igaz-e Pista?" „Csakugyan ugy volt-e Pista?"

Ma-holnap olyan ember se akad már, a ki kérdezgetni tudjon. *Id. Farkasfalvi Imre.*

„Szegény paraszt — szegény ország:
Szegény ország — szegény király.
Gazdag paraszt — gazdag ország:
Gazdag ország — gazdag király.“

Különösen nálunk érvényes ez, a hol főfő alap a földmüvelés, a mezei gazdaság.

A mezei gazdaságot többé nem lehet a régi patriarkális módon üzni és csak azt venni a földtől, a mi csekély müvelés mellett jóformán magától megterem; mert ha erre szoritkoznánk, az már a népesség fölszaporodásával és a kulturális igények megnövekedésével többé nem volna elegendő és felkopnék mellette az állunk. Ezért sürgetik ma már mindenfelé, hogy a gazdálkodást tudományos, belterjes módon üzzük, mert ilyen módon sokkal több hasznot ad a föld, mint a régi egyszerü, külterjes módokkal.

Látjuk már, hogy kisgazdáink is ügyet vetnek a műtrágyák alkalmazására, bár még most nem tudják miért és mennyit alkalmazzanak, csak ugy utánzásképen teszik. De a tanitással, gondos utmutatással lassanként el fogérkezni az az idő, mikor a kisgazda is értelmesen, számitólag alkalmazza a gazdasági tudomány fogásait, hogy a földet fokozottabb termékenységre birja. És ez szükséges is, hogy igy legyen, mert a kapkodással, utánzással lehet, hogy néha kárt okoz, nem kellő helyen és időben alkalmazza a gazdasági vegytan vivmányait és igy saját tudatlansága kárt okoz neki s egy időre elrettenti őt a gazdasági tudás vivmányainak alkalmazásától.

A gazdasági tudáshoz azonban nemcsak az tartozik, hogy a művelés módját ismerjük, hanem az is, hogy tudjuk: mit legczélszerübb és legjövedelmezőbb az illető vidéken termelni és miképen lehet azt legjobban értékesiteni? Erre nézve az az irányadó, hogy vagy legyen olyan termény, a mely kiváló minőségével fölülmulja más vidékek hasonló terményeit, vagy ha egyszerübb, de szép termés, akkor nagy tömegben állitsák elő. Mert csak ugy van keletje messze földeken, ha sokat tudunk belőle előállitani. Igy termelnek Makó vidékén holdszámra hagymát, Kecskeméten baraczkot és más gyümölcsöt, Kőrösön ugorkát, salátát, spanyolmeggyet. Ezekkel az egynemü tömeges termékekkel aztán elmennek Budapestre, Bécsbe, Berlinbe, sőt Londonba is és küldetik maguk után hazulról.

Mert az élelmes gazdák nem hagyják a közvetitőnek a nagy hasznot, hanem maguk igyekeznek a vevővel érintkezni.

Szükséges tehát a gazdasági boldoguláshoz, hogy a termelőnek némi kereskedelmi ismeretei is legyenek. Tudja pl. a terményeit kiválogatni és a legjavából vinni a nagy piaczra, a hol azért jobb árt fizetnek és az árunak jó hire kel messze földön. Ezt a jó hirt fenn is kell tartani minden áron, mert másként tönkre megy az üzlet.

A mezőgazdaság tehát maga is ipart, kereskedelmet tételez föl a maga fejlődésével és egyszersmind segiti az ipari és kereskedelmi fejlődést.

Ha egyszer a gazdának jól megy a dolga a földmüvelő államban, akkor a gazdaság fejlődése ipari fejlődést von természetszerüleg maga után, mert a nagyban és belterjesen üzött termelés maga is gyárakat, gépeket tételez föl, de egyuttal a nép szélesebb rétegeinek vagyonosodása megnöveli a komfort és csinosabb berendezkedés, ruházkodás igényeit és az ebből származó kiadások az ipart és a kereskedelmet segitik elő.

Növekedik egyuttal a gazdagodó termelőnek teherviselő képessége és az ő adójából befolyó összegekből jobban telik más gazdasági és gazdagodási ágak föllenditésére is az állam támogatásával.

Első dolog tehát hazánkban a földmüvelési ágak föllenditése, ezek adják az alapot az egész ország jólétére. A mezőgazdaság gyarapodásával együtt fog járni a többi ágak föllendülése is. Becsüljük meg azért jólétünk alapját: a mezőgazdaságot. +

Községi és körjegyzők mozgalma.

Azt tapasztaljuk az utóbbi időkben, hogy a községi és körjegyzők, kik nemcsak a vármegyei administrácziónak, de az állami nagy gépezet szerkezetének is nagy és fontos részei, a kor haladásával már kiléptek az eltemetett egyszerü falusi körjegyzői lakból és a körjegyzői körzetből. Ismerve azokat a fontos feladatokat és kötelességeket, melyeket a törvények, a rendeletek, a hatóságok, sőt egyesek is a jegyzőre ruháznak; mulasztás lenne részünkről, ha ott, a hol kell, nem hivnánk fel az illetékes tényezők figyelmét a jegyzőkre. A mikor minden vonalon a jövő existenciájának megállapitása és biztositása vezeti már az embereket, akkor teljesen indokolt és méltányos kritika tárgyát képezheti a községi és körjegyzők mozgalma is, mely immár országos hullámokat vetett. A mi községi és körjegyzőink is megmozdultak; ennélfogva készséggel közöljük az ő következő lelkes felhivásukat:

Kedves Kartársak!

Eltelt ismét egy meddő esztendő, s mi itt állunk ujra az újév küszöbén, elfásultan, reménytvesztetten. Ez újesztendő sem nyujt semmi biztatót számunkra, mert már ez újév perspektivája is szemeink elé tárul, a maga lesujtó siváságával és reménytelenségével.

Az 1912. évi belügyi költségvetés tárgyalásából és a kormányhatóság mélységes hallgatásából arra a szomoru és lesujtó tapasztalatra jutottunk, hogy ebben az esztendőben sem várhatjuk és remélhetjük elviselhetetlenné vált nyomasztó anyagi és közjogi helyzetünknek javitását.

Az egész országban a tarthatatlan drágaság folytán előállott köznyomor és elégületlenség vészharangjának kongása hallatszik.

Látjuk és tapasztaljuk, hogy napjainkban a türelem hurjai mindenfelé szakadoznak: az egész ország hivatalos szerveinek hivatalnoki kara, a társadalomnak minden osztálya, minden rétege megmozdult, hogy segitsen nyomasztó anyagi helyzetén.

Csak az ország jegyzői kara nem ébred fel hiú ábrándokkal elbüvölt dermesztő álmából és ezért nem törődik velük és bajaikkal senki sem.

Ezen szomoru jelenségnek okát pedig abban látjuk, hogy országos jegyzői egyesületünk vezetősége a sokszor hangoztatott nyugodt és higgadt politikának a követője. A miről meggyőződtünk a közel multban is, a mikor is országos egyesületünk vezetősége a nyugodt politikájával annyira ment, hogy legutóbbi országos közgyülésünknek lefolyását a napisajtóban ugy adta le, hogy azt a hamis látszatot kelthette a gyülési referáda, hogy egy sorsával nagyon megelégedett nagy testület tartotta Budapesten gyülését, s ott egy szó sem hangzott el az ország jegyzői karának nyomoruságos helyzetéről.

Pedig nem igy áll a dolog! Mert bizony közgyülésünkön az elkeseredésnek és elégületlenségnek kiáltó szava több felszólalásban elhangzott.

Az ilyen nyugodt egyesületi politikát napjainkban, — a mikor annyi igény vár kielégitésre, a mikor mindenfelé az elégületlenség harsonájának, a jogos igények kielégitésének félre nem magyarázható követelő szava hallatszik, — jónak és czélravezetőnek nem tartjuk.

Ezen állitásunk igaz voltát igazolják a félre nem magyarázható szomoru tények. Erről meggyőződhetett minden kartársunk, a ki figyelemmel kisérte az 1911. és 1912. évi belügyi költségvetések tárgyalását, s a ki figyelemmel kisérte és kiséri a napisajtóban leközölt országos mozgalmakat.

„Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát.“

Látjuk és tapasztaljuk, hogy annak a hivatalnoki karnak, — a melyik férfias nyiltsággal és komolysággal feltárja helyzetét, — helyzete tarthatatlanságán segit a kormányhatóság, mert nem térhet ki a körülmények kényszeritő hatása alól.

Köztudomásu tény, hogy a kormány a városok segélyezésére milliókat ad, a melyből javithatják tisztviselőik fizetését; most van rendezés alatt a vármegyei státus: az állami tisztviselők és alkalmazottak családi segélyt és drágasági pótlékot kapnak; a lelkészek és tanitók birják már a vallás és közoktatásügyi miniszternek és a kormányhatóságnak igéretét anyagi helyzetük javitására nézve. A vasutasok fizetése és szolgálati viszonya — az egész országot megbénitó hatalmas sztrájk kényszeritő hatása alatt — már rendeztetett.

A körorvosok országos nyugdijalapjára 250.000 koronát vett fel a kormányhatóság az 1912. évi belügyi költségvetésbe, de igéretet tett a belügyminiszter arra nézve is, hogy a jövőben ezen czélra nagyobb összegek fognak beállittatni a költségvetések keretébe.

Tisztelettel kérdjük, hogy az ország jegyzői karának a mai életviszonyoknak meg nem felelő tarthatatlan anyagi és közjogi helyzetével ki törődik? Senki sem!... És nem is fognak törődni és foglalkozni azzal az illetékes tényezők mindaddig, amig a sokszor hangoztatott nyugodt és higgadt egyesületi politika fog követtetni.

A fejlődő kor szellemének és a való élet követelményeinek meg nem felelő elavult községi közigazgatásnak és az ennek keretei közzé szoritott jegyzői karnak tarthatatlan helyzete sürgős javitásra szorul.

A mai nehéz életviszonyoknak meg nem felelő javadalmazásunkból megélnünk és gyermekeinket neveltetnünk nem lehet.

Elérkezett a tizenkettedik óra, tovább várnunk nem lehet!

Gömör-Kishontvármegye községi és körjegyzői egyesülete legutóbbi rendkivüli közgyülésén a körülmények komoly és higgadt mérlegelése után elhatározta, hogy megkeres benneteket kedves kartársak a vármegyei jegyzői egyesületek és a sajtó utján, hogy halaszthatatlan közös ügyünkben tartsatok sürgősen gyüléseket és keressétek meg országos egyesületünk vezetőségét és választmányát, az országos jegyzői kongresszus összehivása és a további lépések megtétele végett.

Országos egyesületünk vezetőségét felkérjük, hogy most már hagyjon fel a más időkben jónak bizonyult, de napjainkban czélra nem vezető nyugodt politikájával, vegye kipróbált kezei közzé az egyesület zászlaját, s a felemelt és kibontott zászló alá tömöritse az országnak, — mostoha sorsa miatt elégületlen és elkeseredett jegyzői karát!

Kedves Kartársak! Ébredjetek! Ébredjetek hiu ábrándokkal elbüvölt dermesztő álmotokból, mert már ütött jogos kivánságaink kivivásának utolsó órája, amely csatasorba szólit mindnyájunkat.

A közigazgatás mostoha napszámosainak igaz ügye vagy diadalra jut, vagy elbukik, — de ha elbukik, akkor megbénul az állami és közigazgatásnak eleven gépezete is. Ha idegszálainak véghálózatában megszünik a vérkeringés, — ha Magyarország tizenhétezer községében megáll az állami és közigazgatás idegölő, lázas, izzó munkája, — akkor tudják majd meg az illetékes tényezők, hogy a közigazgatásnak mostoha

sorsu napszámosai milyen fontos szerepkört töltenek be.

Akczióba kell lépnünk! Erre a lépésre a családunkról és jövő megélhetésünkről való gondoskodás emberi kötelességei kényszeritenek.

Fel kell ébrednünk nekünk is és csüggedést nem ismerő erős harczot kell folytatnunk jogos érdekeink kivivásáért, mert ha ezt nem tesszük, megérdemeljük sorsunkat!

Kelt Rimaszombatban, 1912. évi január hó 15 én.

A Gömör-Kishontvárm. községi és körjegyzői egyesület nevében:

Kartársi üdvözlettel:

Bodnár Zoltán, egyesületi főjegyző. *Id. Fölföldi Ottmár,* egyesületi elnök.

Pénzintézeteink köréből.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank f. hó 23 án tartotta V-ik évi rendes közgyülését, mely alkalommal tárgyalás alá kerültek s elfogadtattak az intézet mult évi számadásai.

A részvényesek s a laikus közönség szempontjából nem vélünk czéltalan munkát végezni, ha megragadjuk az alkalmat, hogy tárgyilagos kritikát gyakoroljunk ezen legfiatalabb, s évről-évre emelkedő irányzatot követő pénzintézetünk felett. Az eredmény 47958·48 K nyereség, meglepő s a minden vállalat fejlődéséhez feltétlen szerencsés conjunkturák mellett a vezetőség körültekintő munkásságát s kitünő kereskedői érzékét dicséri. Viszont azonban a mérleg egyes tételei a jogos kritikát pénzügyi szempontból kell, hogy kihivják maguk ellen. — Bármely vállalatnál elengedhetlen s fő kellék, hogy üzleti müködése ugy legyen megalapozva, hogy mobilitását minden perczben megőrizze, hogy esetleges válság esetén a rázkódtatásokon könnyü szerrel menjen keresztül s valamely az intézettől távol álló, azonban őt is érintő pénzügyi krizis nyomtalanul tünjék el feje felett. Már pedig hogy a Kereskedelmi Bank ezen czél tudatos elvet politikája irányozójául választotta volna, maguk a mérlegtételek czáfolják meg. Legyen szabad itt egy kis összeeállitást közölnünk:

Az intézet alaptőkéje . .	400000·—	kor.
„ tartalékai . .	74496·34	„
„ betétállománya .	1244003·46	„
Összes az üzletbe fektetett tőkéje tehát	1788499·80	„

Lássuk ezzel szemben, hogy ezen tőke mi ként nyert elhelyezést:

Váltókölcsön alakjában folyósitva	1673709·81	kor.
Jelzálog	234882·61	„
Adósok folyó számlán . .	141295·58	„
Értékpapirok	38921·—	„
Kisebb tételekben . . .	11924·45	„
Intézeti ház	75000·—	„
Gép- és áruosztály (átmeneti tétel)	108004·59	„
Gépgyárba befektetve . .	209648·99	„
Kihelyezett tőkék . . .	2493387·03	„
Az üzletbe fektetett tőkéhez tartozik még a	786876·16	„

visszleszámitolás utján előteremtett tőke is, mely a váltótárcza-állománynak majdnem fele. Ha tehát egy esetleges run alkalmával a betevők, valamint a visszleszámitolási hitelt nyujtó pénzintézetek nagyobb igényekkel állanának elő, ez esetben a kihelyezett tőkékből alig állana a bank rendelkezésére oly összeg, mely képessé tenné őt arra, hogy a válság viharos tengerét szerencsésen meguszná, mert a kölcsön adott pénzeket máról holnapra visszavenni nem lehetne, az ingatlanok értékesitése nehezen menne, viszont a fővárosi pénzintézetek sokkal erősebb s jobban megalapozott pénzintézetek szanálására sem nagyon sietnek, hanem sorsukra hagyják őket, igy pedig a felszámolásnál más nem állhatna elő.

Régi multra visszatekintő s megfelelő alapokkal rendelkező pénzintézet sem merne olyan vállalkozásba bele fogni, melynél tőkéinek több mint fele holt elhelyezést találna.

Ugy látszik, mintha a Kereskedelmi Bank vezetősége a kereskedő elvét tartaná magáénak, ki koczkázatos vállalatokba fektetve pénzét, megérheti, hogy tőkéje megsokszorozva kerülne elő, azonban utól érhetné az a sors is, hogy kedvezőtlen viszonyok mellett örül, ha a teljes megsemmisülés mellett tőkéjének egy részét meg tudja menteni. Ezt egy ember teheti, ő magán kivül számadással senkinek sem tartozik, hanem bocsánatot kérünk, a részvényesek pénzével va-banquot nem lehet játszani! Itt már a vagyoni felelősség mellett erkölcsi felelősség százszoros sullyal nyomja a vezetőség vállait.

Megnyugtathatjuk azonban a közönséget és a részvényeseket, hogy az itt elmondottak ez idő szerint csak akademikus jelentőségüek, mert szinte kizártnak tartjuk, hogy a Kereskedelmi Bank a kezdet nehézségeit le ne küzdje s ha ezen átesik, ugy elismerésünk nem fog késni, addig azonban jóakaratu tanácsainkat a vezetőségnek meg kell szivlelnie, mert egy pénzintézet nem magánvállalkozás, annak ügyeibe az ellenőrzésre hivatott sajtónak mindenkor joga van beleszólni, miután egy esetleges rún az egész vidéknek romlását vonhatja maga után.

Végezetül még egyet: az intézet a nyilvánosságnak szánt mérleget Gyomán nyomatta.

Nincs Rimaszombatban, vagy Gömörmegyében nyomda, mely ezt a munkát elvállalta volna? Ezt az eljárást — teljesen érdektelenül — helyesnek és szépnek nem tarthatjuk, mert a város és vidéke közönségéből táplálkozó intézettől jogosan várhatjuk, hogy esetleges szükségleteit itt szerezze be, s ne adjon jövedelmet olyan tényezőnek, mely részére soha egy fillér hasznot nem hajtott. *Móldvay Bertalan.*

A fehérkereszt-bál elszámolása.

A folyó hó 14 én lefolyt fehérkereszt-egyesületi bál fényes eredménynyel végződött.

Összes bevétel volt . .	5792 k.	— fill.
Összes kiadás	945 k.	31 fill.
Tiszta maradvány . . .	**4846** k.	**69** fill.

mely összeg a helybeli takarékpénztárnál gyümölcsözés czéljából elhelyeztetett. Felülfizettek:

Gróf Serényi Béla földmiv. min. 100, Hazai Samu honvédelmi miniszter 100, Gróf Andrássy Manó Betlér 100, Gróf Andrássy Dénes K.-H.-Váralja 200, Áronffy Ernő Klenócz 10 kor.

Sipeki Balás Lajos 50, özv. Bornemisza Istvánné 50, Beélik Ivánné Vály 20, özv. Bánhidy Istvánné 20, Bugaczi László Jánosi 10, özv. Benko Jánosné 10, Boczkó Dániel és neje 22, özv. Bernáth Gyuláné 20, dr. Baksay Dezső és neje 50, Bornemisza Elemér 20, Bekény Béla 6, Badiny Gyula 5, Bornemisza László 50, Basilidesz Jánosné Tiszolcz 50, Bartha István 6, dr. Bleier Leó és neje 16, Bobok Tivadar Rimabrézó 20, özv. Beliczky Viktorné 6, özv. Balogh Samuné Serke 20 korona.

Cseh István táblabiró 20, dr. Cziner Miksa és neje 20, Csúzy Pál Budapest 16, Chavrák László Miskolcz 28, Czinke Istvánné 30 kor.

Dapsy József 50, Dapsy Józsefné 10, Dessewffy Paula 4, Diószeghy Dezső Kelemér 10, Diószeghy László és neje Kelemér 50, Draskóczy Lászlóné Feled 30 korona.

Egy valaki 50, Eperjessy Józsefné 20 kor.

Fáy Árpádné Licze 20, Fáy Gyula Nyustya 50, Fekethe Nándor Putnok 20, Fekete Pál és neje 40, dr. Fornet Gyula 16, Farkas Géza Bodolló 16, Fodor Zoltán 16, Farkas Zoltán és neje 100 korona.

Galotti Miksa Pohorella v.-gyár 100, Geduly Géza 20, Gömöry Olivér Serke 40, Gaál Andor 4, id. Gyürky Pál 10, Gedeon Dezső Szín 8, dr. Gaál Gusztáv 10 korona.

Özv. Hámos Zoltánné 20, Hevessy Bertalan Tornalja 50, Hámos Aladárné 50, Hönsch Ede Putnok 20, Hizsnyai Heinzelmann Alfréd és neje Licze 60, Hering Samu K.-H.-Váralja 20, báró Hámos László 50, Horváth Józsefné Csiz 20, báró Hámos Lászlóné 100, Hámos Arpád és neje 42, báró Hámos Antal 16, Hisnyai Heinzelmann Béla 12, özv. Hegyessy Sándorné Csoltó 20, Hámos Aladár 6, dr. Horváth Árpád Méhi 20 korona.

Inczédy Gyula Jolsva 36, dr. Institórisz Endre 6, id. Institórisz Endre 10, dr. Institórisz József 10 kor.

Jarosch Vilmos Budapest 16 kor.

Kolbay Sándor és neje 20, Kubinyi Géza és neje 100, Kerekes Dezsőné 20, Kern Adolf és neje 20, Kuna Aurél Jolsva 5, Kubinyi Berta és neje 100, dr. Kovács László 20, dr. Kovács Lászlóné 20, Knöpfler Károly 100, dr. Kálniczky Géza 10, dr. Kovács Kálmán Miskolcz 6, özv. Kintzig Ferenczné Jánosi 100, lovag Keisler Gusztáv Dusa 14, dr. Krausz Gyuláné 20, dr. Kathona Lászlóné Rozsnyó 10 korona.

dr. Löcherer Tamásné 50, Lengyel Ivánné 10, Lengyel Györgyné 10, dr. Lichtschein Adolf és neje 50, Lengyel Samu 10 korona.

Máriássy Gizella Nyustya 10, Madarassy Gyuláné Gortva-p. 50, Moesz Miksa és neje S.-Királyi 60, Mihalik Dezső Nagyrőcze 10, Marikovszky Géza 20, özv. Mészáros Kálmánné 6, Máriássy Gyula 10, Molnár József és neje 42, Medveczky Sándor és neje 24, Marton János és neje 42, Marton István 50, dr. Meskó Miklós 24, Máriássy Lászlóné 20, dr. Mészáros István 4, dr. Mihalik Ábris 10, özv. Molnár Viktorné Abafala 20, Máriássy Andor Budapest Alkotás-utcza 7/b. 30 korona.

N. N. Rimaszombat 50, N. N. Jánosi 10, Nagy Elemér Rozsnyó 30 korona.

Okolicsányi Ágoston Rimarahó 30, Okolicsányi János Breznóbánya 10, Osváth Dániel Feled 10, Okolicsányi Lajos és neje 38, Osváth Gyula Sárospatak 4 korona.

Pósch Gyula Rozsnyó 50, özv. Patay Gyuláné Miskolcz, Hunyadi-utcza 6. 50, Putnoky Mór és neje Gesztete 100, özv. Pongrácz Pálné 4, Penyigey Lajosné 4 korona.

Özv. Ruthény Béláné Rimarahó 50, özvegy Radvánszky Károlyné Sajószárnya 30, id. Rábely Miklós 10, özv. Ragályi Gézáné 56, Rabely M. és Fia 7, Rákossy Lajos Berzéte 50, Rákossy Lajosné 50, dr. Radvánszky György Sajószárnya 50 korona.

Sulyovszky István 50, Sárkány Kálmánné Dobsina 10, id. Sóldos Árpád Runya 20, dr. Sigmund József 1, Süteő István 16, Samarjay János 50, dr. Sailer Károly Likér 4, Stech Dezső 10, Steinhausz Béla Putnok 3 kor.

Özv. Szabó Ágostonné Ragály 25, dr. Szenes Alfréd Balassagyarmat 10, Szakall Vincze 6, Szakall Andrásné 20, Szeman Endre 50, özv. dr. Szabó Samuné 25, ifj. Szontagh Zoltán Feled 13, Szentiványi Árpád Sajógömör 16, Szepessy Orbán Miskolcz 6, Szilassy Béla 6, Szabó Nándor Bpest 6, Szentmiklóssy Kálmánné Feled 46, dr. Szelényi Jenő és neje Likér 50, Sziklay Edéné Jánok (Abauj-m.) 6, Szilárdy Béla Sajószentkirály 25, Szabó Elemér 30 kor.

Terray István 20, Török István Kistálya 8, dr. Terray Lajos Breznóbánya 10, Tomory Gézáné Nándorvölgy 15, Terray Gyuláné Rozsnyó 20, Tornallyay Zoltán 50 korona.

Wagner Henrik Losoncz 10, Id. Varga Józsefné Rozsnyó 25, Dr. Veress Samu 20, Wuffka Ernő 16, Vajda Pál Lyukva p. 42 kor.

Zmeskál József és neje 42, Dr. Zehery István 20 kor. Zsedényi-Okolicsányi Edéné Budapest 30 kor.

Az elnökség ez uton köszöni hálásan mindazoknak áldozatkészségét, kik nemes szivük sugallatától indittatva siettek a nemes emberbaráti egyesület tőkéjét adományaikkal gazdagitani. Ezzel a bevétellel megszerezte az egyesület azon eszközöket, melyeknek igénybe vételével a folyó évi május hó 1-én már beköltözködik a régi gimnázium épületébe és megnyitja az állandó otthon és tanmühelyek kapuit, melyen az életbe fogja gyermekeit kivezetni.

Közönség köréből.

Tisztelt Szerkesztő ur! *)

Kérem sziveskedjék az alábbi soroknak b. lapjában helyet adni. Hogy miért? beszéljen magáért a levél:

A „Murányvölgye“ január 21-iki számában olvasok egy **ifiju** „nagyon kis apróságot,“ mely apróság a „Gömör Kishont“ jan. 14-iki számában megjelent „Csodagyermek“ czimü czikkecs-

*) Megvallom, hogy a „Murányvölgye“ Styx aláirással megjelent közleményére a szerkesztő collégám dr. Terhes Samu és közöttem lefolyt privát levelezés után magam akartam válaszolni. A mennyiben azonban ezen közlemény röviden bár, de tartalmasan tisztázza a sajnálatos félreértést és a lapunk, valamint a szerkesztőségünkre irányuló neheztelést férfiasan vissza utasitja: ennélfogva részünkről semmiféle nyilatkozatnak, már helye nem lehet. *Szerk.*

kémre szánt visszaütés s mely apróság igy végződik: „ . . . Többet azonban nem illik mondanunk. Mert tényleg nagyon fiatalok vagyunk még ahhoz, hogy magunkra vállaljuk a felnőttek oktatását . . . “ (Az utólsó két szó kétszer aláhuzva) Az „Egy nagyon kis apróság“ a Gömör-Kishont szerkesztősége ellen irányul, azért kötelességemnek tartom a „Murányvölgye“ igen tisztelt szerkesztőjét felvilágositani, hogy a „Csodagyermek“ nem a „Gömör-Kishont“ szerkesztőjének, sem belső munkatársainak magánvéleménye, hanem igenis a mindenható biróé: a nagyközönségé s én csak az általános véleménynek adtam hangot, amidőn a czikkecskét papirra vetettem és azzal a „Murányvölgye“ hiteles személyazonosságát kerestem. És nem is fáradtam hiába, mert lám, megtaláltam. Bár sajnálattal kell megjegyeznem, hogy: nem igy reméltem. Nem reméltem, hogy az igen tisztelt szerkesztő ur azonositja magát azzal az apró izetlenséggel, mit én a kiadóhivatal botlásának tekintettem; nem hittem, hogy leszállva az ujságirói Parnassusról védelmébe veszi azt a mindenki által „csak elitélt“ erőszakos érdemvadászatot. Mert világos. hogy a lap érdemeit akar ják vele öregbiteni, azért mint egy olcsó reklámot előre kiszámitva, czéltudatosan szerezték meg. Ám ne feledjük, hogy a lapkiadás lehet „csak“ üzleti érdek, de a lapszerkesztőnek felül kell emelkedni az önérdek banális küzdelmén s nem szabad magát az üzlet harczába vetni, még akkor se, ha egy személy a kiadóval.

Hanem nem nyujtom hosszura a polémiámat. A lappal már most teljesen tisztában vagyok; azért csak azt vetem még ide befejezésül, hogy teljes igazuk van: a „Murányvölgye“ valóban olyan fiatal, hogy még ha akarná se vállalhatná magára, hogy oktatást adjon a „Gömör Kishont“-nak.

Mindezek pedig szóljanak ugy, hogy: a kinek nem szüre, ne vegye magára.

Rimaszombat, 1912. jan. 25.

Telek A. Sándor.

Széljegyzetek.

— Az emberi ész olyan, mint a féreg, mindenbe belefurakodik. De azért mégsem olyan, mint *egy* féreg: mert nem mindenben és nem mindenütt rontja el az Isten vetéseit . . .

— Némely emberi intézmények, rendszerek, társadalmi problémák olyanok, mint a Vezuv Nápoly mellett: állandóan attól kell félni, hogy valamelyik pillanatban tüzhalállal oltják ki az életet a földről . . .

— Némely ember esze olyan, mint a gyufaszál a gyufaskatulyában: csak akkor ad szikrát, ha lökést kap. Vagyis ha inditják; ha a külső körülmények rákényszeritik, hogy lángot fogjon . . .

— Csak akkor kezdjük szeretteinkről föltételezni, hogy minket már nem szeretnek, mikor mi sem szeretjük már őket . . .

— Valaki (mindegy, hogy ki) és valahol (mindegy, hogy hol) igy szónokolt a minap: „Uraim, önök kaucziót emlegetnek! Hát ime én önök lábai elé teszem a *nemzeti becsület* kauczióját! És kérdezem, fognak-e önök a nemzeti becsületből fakadt kauczióval dobálódzni a világ szemében? Kérdezem, önök sárral fogják-e a minden nemzetek szemében megbirált és lefokozott magyar nemzet becsületi kauczióját meg dobálni? Nem! Én nem engedem! Én és sokan odaállunk eszméinkkel. Odaállunk vérünkkel és tiltakozunk; tiltakozunk a magyar nemzet multjából, a magyar dicsőségből és egy szebb, biztatóbb, jobb jövendő biztos eljöveteléből fakadt reménnyel“ . . .

— A virág azért él, hogy meghaljon. Az ember azért hal meg, hogy éljen. A virág élete szép, gyönyörü élet; az ember élete haldoklás, nyögés, csalódás, keserüség, mig végre a halálban és a halál által életre kél: ez a természetnek nagyszerü *szójátéka* . . .

— Az emberek különböző tehetségüek. Ez a tehetség ép olyan különböző, mint a természet különböző madarainak különböző repülő képessége. Repülni bizonyos mértékben minden madár tud. Vagyis bizonyos fokra emelkedni minden madár képes.

A varju nehézkesen repül, a fecske könnyen. De azért ebből, hogy a varju nehezebben repül, nem következik, hogy ne repüljön, valamint abból, hogy valaki nehezen tud magasabbra emelkedni, nem következik, *hogy egyáltalában ne emelkedjék magasra* . . .

— A jelen idők büneit a jövő szokta siratni! A jelen nem bánja soha, mikor bünt, bajt, baklövést követ el. De a jövő azért keseregni fog rajta, mert a szomoru jelen sirján a jövőnek átka nyög. Ez a jóság, az erkölcs, általában az erény örökös győzelme a bün felett . . .

— A *szabadság* nem elég egy nemzetnek. Ott van Róma, az üldözések, a császárok korában szabad volt. És mivel nem tudott egyebet, mint játékokat rendezni, hát ezzel a szabadsággal minden boldogsága kiveszett . . .

Vége . . .

Hirek és vegyesek.

Személyi hirek. *Szakall* Kálmán vezérkari százados, ki huzamosabb ideig szabadságolt idehaza, folyó hó 26-án elutazott székhelyére: Kolozsvárra.

Püspöki látogatás. Sipeki *Balás* Lajos rozsnyói megyés püspök *Mihalik* Dezső Coburg herczegi főügyész és dr. *Mihalik* Dezső nagyőczei városi polgármesternek folyó hó 22-én adta vissza látogatásait Nagyőczén. Az erényekben gazdag és fokozódó népszerüségnek örvendő főpásztor udvari papjai *Dittel* István pápai kamarás, püspöki irodaigazgató és titkárja *Payer* János kiséretében érkezett Nagyőczére. A főpap az egész város részéről felekezet nélküli szeretettől áthatott kellemes fogadtatásban részesült. Sőt ez alkalomra a közkedveltségnek örvendő *Mihalik* család több idegent is meghivott. A főpásztor érkezése után Mihalik Dezső főügyész vendégszerető házánál volt családias körben a vacsora, a melyen körülbelül 20 an vettek részt. Jelen volt azon *Lukács* Géza alispán és *Széman* Endre rimaszombati prépost-plébános is. Másnap dr. *Mihalik* Dezső polgármester adott hivatalos ebédet, melyen már a város és a hatóság vezető férfiai is részt vettek. Mindkét nap a legkellemesebben telt el és a teritett asztalnál igen jelentőségteljes szép pohárköszöntők hangzottak el, melyek a hazafiasság, a felekezeti béke és a kölcsönös egyetértés körében mozogtak. A polgármesteri hivatalos ebéden dr. Mihalik polgármester előkelő vendégét: *Balás* püspököt köszöntötte fel. Erre a püspök éltette a polgármestert és a város vezetőségét. *Gyulai* Sándor keresk. iskolai igazgató és *Hoznek* Lajos ág. ev. lelkész a püspököt éltetik. Az alispán remek toasztjában az egyetértésre emelte poharát. Majd a püspök Hoznek lelkészt és Gyulai igazgatót éltette. Dr. *Hozáczy* Ferencz a kedves és figyelmes háziasszony egészségére emelte poharát. Mihalik főügyész szellemes pohárköszöntőjében a két udvari papot éltette. Jelen voltak még: *Schuszter* Antal jolsvai czimzetes kanonok, *Dessewffy* Árpád vezető járásbiró, *Tóth* Kálmán, *Traum* Péter plébános, dr. *Kubinyi* János kir. közjegyző s az egész városi tanács.

A bolgár király vármegyénkben. F. hó 18—22-ig eredményes vadászatok folytak Fülöp kir. herczeg balogvári uradalmában. A vadászaton a házi gazdán kivül részt vett fivére: Ferdinand bolgár király is, főhadsegédével *Markov* tábornokkal, továbbá *Ágost* és *Lipót* Kóburg góthai kir. herczegek, kik mindannyian anyai ágon a magyar *Koháry*-nemzetségnek sarjai s e réven birtokosok nálunk is. A vadászat eredménye: 86 drb. vaddisznó, 6 darab szarvas, 18 darab róka és 53 darab nyul, 7 darab dámvad és 1 darab fáczán. A király és a kir. herczegek oly jól találták magukat, hogy a balogvári kastélyba még czigányt is vitettek és folyton magyar nótákat huzattak. A magas vendégek 22-én utaztak el Feledről, hová szánon hajtattak. A vadászatokat *Császkóczy* erdőtanácsos és *Szepesházy* erdőmester rendezték. A fogadós teendőit pedig *Czirbesz* uradalmi intéző végezte.

Negyedszázados jubileum. *Bekény* Béla posta táv. felügyelő, — a helybeli postahivatal vezetője — f. hó 24-én töltötte be szolgálatának 25-ik évét. A hivatal személyzete, tisztviselők és szolgák egyaránt örültek ez alkalomnak, hogy szeretett főnökünknek jókivánságaikat kifejezhetik. — Délelőtt 9 órakor az egész személyzet, élén *Hermann* Vilmos ellenőrrel bevonult az ünnepelt hivatalos szobájába, a hol Hermann Vilmos ellenőr egyszerü, de szivből jövő szavakkal köszöntötte a jubiláns felügyelőt, átnyujtva neki a személyzet emlék ajándékát. *Bekény* Béla felügyelő megilletődve tisztviselőinek s szolgaszemélyzetének ily figyelme és szeretete által, meghatott, meleg szavakkal köszönte meg ezen figyelmüket és szeretetüket. Az ünnepeltet jóbarátai és ismerősei — kik erről tudomást szereztek — szintén szivélyesen üdvözölték.

Egyházfelügyelői beiktatás. A kiétei ág. ev. egyház uj felügyelőjét: *Szent-Iványi* József bejei nagybirtokost f. hó 21-én, vasárnap iktatták be felügyelői tisztébe. Az uj felügyelő *Klimo* J. és dr. *Gaál* Gusztáv egyházi felügyelő kiséretében érkezett Kiétére, hol lelkes, meleg fogadtatásban volt része. Az ünnepi aktus alatt *Szent-Iványi* József letette az egyházfelügyelői hivatalos esküt, s azután a presbiteriumot megvendégelte. Az uj felügyelő áldozatkészségének is fényes tanujelét adta ez alkalommal, mert a kiétei és hozzátartozó községek iskolái javára 600 koronát adományozott.

Ünnepelt tanférfiu. A beszterczebányai kir. tankerület jeles főigazgatója: *Jurkovich* Emil mult héten töltötte be a tanügy szolgálatában végzett sikeres müködésének harminczadik évét. A kiváló tanférfiut ez alkalomból lelkes melegséggel ünnepelték s a tankerület és az ország minden részéből üdvözölték.

Kirendelés. A földmivelésügyi miniszter *Vá*[illegible] Rezső rimaszombati városi m. kir. állatorvost a február hó 5-től márczius hó 3-ig Budapesten rendezett állatorvosi továbbképző tanfolyamra felrendelte.

Vizsgálóbirói megbizás. A m. kir. igazságügyminiszter dr. *Musotter* Miklós, a helybeli kir. törvényszék nagytudásu és kiválóan képzett vizsgálóbiráját, kinek megbizatása most jár le, továbbra is megbizta a vizsgálóbirói teendők ellátásával. Helyettesének továbbra is *Mészáros* István birót nevezte ki az igazságügyminiszter.

Nyugdijazás. A m. kir. miniszterelnök dr. *Gömöry* Olivér serkei birtokost, miniszterelnökségi sajtótudósitót saját kérelmére végleg nyugdijazta.

Halálozások. A városunkban is ismert serkei származásu *Alexay* István volt nyustyai, legutóbb (Vasmegye) németujvári járási állatorvos folyó hó 20-án Budapesten hirtelen meghalt. Az erőteljes, egészséges fiatalember lépfenében elhullott állatot bonczolt s kezét megsértve, vérmérgezést kapott. Budapestre utazott mütét végett, de már nem lehetett rajta segiteni. F. hó 22-én temették.

Gömör-Kishontvármegye orvosi karát nagy veszteség érte. Dr. *Schviriín* János dobsinai városi orvos, az ottani köz- és társadalmi élet egyik kiválóan munkás és értékes tagja folyó hó 24-én 51 éves korában elhunyt, mély gyászba boritva kiterjedt családot és megszomoritva Dobsina város és vidéke közönségét, mely a derék, nagytudásu és talpig becsületes embert tisztelettel és szeretettel övezte. Folyó év febr. havában töltötte volna be orvosi müködésének negyedszázadát, mely idő alatt nemcsak Dobsina város fejlődésének előmozditása körül szerzett hervadhatatlan érdemeket, de mint orvos humánus bánásmódjával s hivatása iránt érzett nagy előszeretettel, fáradtságot nem ismerő buzgalommal sok sikert ért el és a szenvedő emberiség ragaszkodását és háláját biztositotta magának. A vármegyei orvos szövetségnek megalakulása óta választmányi tagja volt. Erőteljes, hatalmas alakja az utóbbi időben megrokkant és sulyos betegség támadta meg szervezetét. Folyó hó 24-én reggel kiszenvedett. Halála őszinte részvétet keltett s a vármegyei orvosszövetség elnöke megbizta dr. *Adriányi* Jánost, hogy az elhunyt kartárs ravatalára koszorut helyezzen s az elnök az özvegyhez részvéttáviratot intézett. — Temetése folyó hó 26-án — pénteken — nagy részvét mellett ment végbe.

Krcs Kornél nagyszebeni huszárkapitányt és nejét szül. Walter Elzát mély gyász sujtotta le, amennyiben 11 éves egyetlen kedves kis fiuk: *Richárd* f. hó 23-án rövid betegség után vörhenyben elhunyt. Özv. *Krcs* Józsefné az elhunytban szeretett kis unokáját gyászolja. A megrendito eset által lesujtott család iránt széles körben őszinte részvét nyilvánult meg.

Nyugalomba vonult kir. főügyész. Dr. *Paksy* József kassai kir. főügyész, ki hivatalos minőségében városunkban évek óta többször megfordult, mult héten eltávozott Kassáról és beadta nyugdijaztatása iránt való kérelmét. A fővárosi lapok sokféle kommentárral kisérték a nyugdijazás ügyét. Az bizonyos, hogy a kir. tábla kerületéhez tartozó ügyészségek rendkivül sajnálják a humánus gondolkodásu s rokonszenves egyéniségü főügyész távozását.

Pénzügyi áthelyezés. A pénzügyminiszter *Somossy* Lipót számvizsgálót Szekszárdról a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez helyezte át.

Leköszönt orvos. Klenóczra községi orvossá megválasztották a mult hónapban dr. *Schwarcz* J. okleveles orvost, kinek állását már el kellett volna foglalni. Mult héten értesitette a megválasztott orvos a főszolgabirói hivatalt, hogy Marosvásárhelyen kapott állást, s igy a klenóczi községi orvosi állásra nem reflektál.

Félreértés. Lapunk multi száma a rendesnél több példányban jelent meg. Egypáran a lapot retourozták, mert bizonyára abban a hitben voltak, hogy mi a lapot megrendelés nélkül küldöttük meg. Korántsem! Mi a lapot a Gömör- és Kishontvármegyei Fehérkereszt-egyesület azon tagjainak és az idegen vendégeknek — kik nem előfizetőink — küldöttük meg és pedig egyenesen a Fehérkereszt-egyesületi elnökség megrendelésére, hogy az egyesületi tagok tájékozva legyenek az egyesület szép báljának lefolyásáról. Most, midőn az ártatlan félreértést corrigáljuk, egyuttal jelezzük, hogy lapunk mai száma, az egyesület elnökségének figyelmes és előzékeny rendelkezéséből — minden kötelezettség nélkül — ismét meg fog küldetni mindazoknak, kik a bál alkalmával felülfizettek, hogy lelkes áldozatkészségüknek nyilvános nyugtázásáról meggyőződést szerezhessenek.

Orvosszövetségi kongresszus. Az országos orvosszövetség kongresszusát, melyen nagyfontosságu ügyek kerülnek tárgyalásra, ma 28-án Budapesten az orvos egyesület helyiségében tartja. A kongresszuson a községi és körorvosok nyugdijügye s a munkásbiztositó pénztári orvosok ügye is fog tárgyaltatni s a belügyminiszter és a kereskedelmi miniszter *Bölcs* Gyula min. tanácsos és *Mentsik* Ferencz állami munkásbiztositó hivatali alelnök személyében küldte ki képviselőjét. A kongresszuson — mint halljuk — dr. *Löcherer* Tamás fiókszövetségi elnök, dr. *Gaál* Gusztáv és dr. *Kármán* Aladár titkárok is részt vesznek.

A nyomorék gyermekek öröme. Megható példája nyilvánult meg a kegyeletnek *Ethey* Aranka nemes szivében. A család imádásig szeretett kicsikéjük, az angyalokhoz költözött *Gyürky* Palika emlékére és névnapjára, a Nyomorék-Otthon lakóit édességekkel és csemegékkel ajándékozta meg. — A kis nyomorékok bizonyára buzgó fohászt küldöttek az egek Urához, hogy a korán elköltözött kis halottnak békesség és örök világosság fényeskedjék a túlvilágon.

Nagy kabaret-estély. A rimaszombati kereskedő ifjuság február hó 10-én jótékonyczélu nagy kabaret-estélyt rendez, melyre az előkészületek már javában folynak. A minden tekintetben fényesnek igérkező estély iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Tánczmulatság Dobsinán. A dobsinai polgári kör február hó 3-án saját alapja javára tánczmulatságot rendez. Kezdete este 8 órakor.

Kabaret és tánczmulatság Tornalján. A tornaljai „kereskedők köre" tiz éves fenállásának évfordulója alkalmából február hó 4-ikén a „Fehérló"-szálloda nagytermében berendezési alapja javára kabaréval egybekötött zártkörü tánczmulatságot rendez.

Elgázolt fékező. Feled vasuti állomáson mult hétfőre virradó éjjel egy tehervonat a fékezőt véletlenül elütötte, ugy hogy a fékező sulyos sérüléseket szenvedett. Miskolczra szállitották a közkórházba.

Kanyaró-járvány Tiszolczon. Nehány hét előtt Tiszolczon szórványos kanyaróesetek fordultak elő, azonban a mult héten már 50—60 eset volt, ugy hogy hatóságilag be kellet záratni az elemi iskolát.

Uj könyv. *Lőrinczy* György, a Petőfi-társaság tagja, a „Kisdednevelés" felelős szerkesztője „Utitársaim" czimmel uj kötettel szaporitotta eddigi szépszámu és magas szinvonalon álló irodalmi müveit. Élvezetes és szépen — nagy gonddal, tiszta magyarsággal megirt novellái általános tetszést keltenek s a most megjelent kötetben is érdekes dolgokat ir. A csinos és értékes mü Beöthy Zsoltnak van ajánlva s kapható minden könyvkereskedésben.

Nőegyleti gyülés. A rimaszombati izr. nőegylet f. hó 21-én d. u. 2 órakor tartotta rendes évi közgyülését Dr *Krausz* Gyuláné elnöklete alatt, a nőegyleti tagok élénk érdeklődése mellett. *Singer* S. Leó nőegyleti titkár ismertette az évi zárszámadásokat és egyben előadta, hogy a nőegyleti tagok száma az utolsó évben növekedett és az egylet vagyona is örvendetesen gyarapodott, daczára annak, hogy a lefolyt évben is mindenképen igyekezett nemes hivatásához képest jótékonyságot fokozatosabb mértékben is gyakorolni. A közgyülés a titkár előterjesztéseit örömmel tudomásul vette és egyuttal, miután az elnökség és a választmány megbizatása lejárt, ugy az elnökéget, mint a választmányt is ujabbi 3 évre egyhangulag megválasztotta, illetve a választmányt 4 ujabb taggal kiegészitette.

A félév vége. Január 31-én végződik az egy prot. főgimnáziumban az iskolai félév, a mikor a tanulók értesitőit a szülőkhöz el fogják küldeni az osztálytanárok. A félév végén szokásos párnapi szünet a hét végéig tart s február 5-én, hétfőn kezdik meg a második félévi tanitást.

Mükedvelő előadás. A helybeli állami polgári leányiskola tantestülete az intézet jelenlegi és volt növendékeinek közremüködésével február hó 3—4-ikén a Hungária nagytermében fényesnek igérkező jótékonyczélu mükedvelő előadást rendez. Szinre kerül „A nap szakaszai" allegorikus játék versben, dalokkal, tánccal, élő és mozgó képekkel. Irta Tordai Grail Erzsi, zenéjét szerzette Tamásyné Gáll Anna. Zongorán kiséri *Kolbay* Sárika, az éneket vezeti *Matolcsy* Pál, a tánczokat betanitotta *Dobránszky* Béla. A szinlapot nagy terjedelme és nagymennyiségü aktuális közleményeink miatt nem közölhetjük, csupán jelezzük, hogy az élő és mozgó képek lesznek: I. Hajnal. II. Nappal. III. Alkony. IV. Éj. Az egyes képek szakaszai lesznek: Ébredés, munka, munka után. A bölcső álma, az ifju álma, bünös ember álma. Jelképezve lesz a hajnalcsillag, nap, napsugarak, esthajnalcsillag, alkonysugarak, hold, csillagok, árnyak, angyalok, álomlepkék, aratóleányok stb. Az első estére a karzati és állóhelyek kivételével az összes jegyek elkeltek s már folyik az előjegyzés a 4-iki második estére is. Előjegyezni lehet az igazgatóságnál, *Fábry* Zoltánnénál és *Lévai* Izsó könyvkereskedésében. Az estély félnyolczkor kezdődik s az első előadás után táncz lesz. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz az igazgatóság. Az estélyek ritka élvezetet és kellemes szórakozást igérnek s bizonyára nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is fényesen fognak sikerülni. A tiszta jövedelem a kirándulási alapra fordittatik.

Szülésznők vizsgája. A helybeli kerül. alsófoku bábaiskolában a két hónapos tótnyelvü tanfolyam f. hó 31-én szerdán nyer befejezést s jövő hó 2-án kezdetét veszi a következő tót nyelvü kéthónapos kurzus.

Ménbeosztás. A helybeli méntelepnél holnap f. hó 29-ikén megy végbe a mének beosztása a hivatalos személyiségek jelenlétében. A hivatalos bizottság ma érkezik városunkba.

Műkedvelői előadás Martonházán. Egy igen kellemes és kedves estét töltöttek e hó 20-án Martonházán mindazok, kik ez estén lefolyt műkedvelői előadáson részt vettek. Az előadásról levelezőnk hosszabb tudósitásban számol be, melyet térszüke miatt csak jövőre hozunk.

Öngyilkossági kisérlet. A helybeli m. kir. állami gyermekmenhely irnoka: *Kőhalmy* Kálmán, egy szorgalmas és buzgó alkalmazottja az intézetnek, f. hó 25-én reggel öngyilkossági szándékból sublimát oldatot ivott. A közkórházban gyorsan alkalmazott gyomor mosás valószinüleg megmenti a fiatal embert, ki tettét beszámithatatlan állapotban követte el.

Gyujtogatás. Hanván Özv *Tóth* Lajosné ottani lakos tulajdonát képező lakóház folyó hó 20-án este 6 órakor kigyuladt és teljesen porrá égett. A ház 400 koronára volt biztositva. A tüz minden valószinüség szerint gyujtogatás következtében támadt. A tettes kinyomozása iránt az eljárás megindittatott.

Képzőművészeti staggione kiállitás. *Solymosi* Márton fővárosi műkereskedő több jeles magyar festőművész képeiből összeállitott staggione kiállitásnak vezetője ez uton értesiti városunk intelligens közönségét, hogy a főgimnázium tornacsarnokában 4 napig tartó kiállitást rendez.

Búcsú. Mindazon nagyrabecsült barátaim és jó ismerőseimtől, a kiktől Rimaszombatból való elköltözésem alkalmával személyesen elbúcsúzni nem volt alkalmam, ez uton kivánom azt tenni és kérem, hogy tartsanak meg szives emlékükben. Kontratovich Elek.

Köszönet nyilvánitás. Mindazoknak, a kik imádott nőm gyászos elhunyta alkalmából kifejezett szives részvétükkel kimondhatatlan mély szivfájdalmamat enyhiteni igyekeztek, ez uton is köszönetet mondok *Dr. Batta Pál.*

Esküdtszéki tárgyalások. Lapunk mult számában közöltük, hogy az esküdtszéki tárgyalások a f. évi február hó 5-én veszik kezdetüket és bezárólag 9-ig tartanak. Abba a közleményünkbe azonban egy hiba csuszott be, a mennyiben azt irtuk, hogy 6-án az esküdtszéki tárgyalások szünetelnek. Ezen tévedést most helyreigazitjuk azzal, hogy 6-ika is rendes tárgyaló nap lesz, tehát a cziklus megszakitás nélkül fog lefolyni. — A kisorsolt esküdtek a következők:

Rendes esküdtek: dr. Csák Géza, Andrik János, Kolbenheyer József, itj. Alitisz Miklós, Gocso János, Gregorecz Mihály, dr. Benyó Gyula, id. Törköly József, Varga Antal, Gyurcsó Pál, ifj. László János, Áronffy Ernő, Kemény Lajos, Zatykó János, Banczik Sámuel, Möltzer Gyula, Zmeskal József, Kiss Ferencz, Visnyei Manó, Dalmay Kálmán, Lenner Gyula, Birnstingel Aurél, Juhász László, Soldos Árpád, Máthé Károly, Bencze Samu, Palkovics Pál, Járossy Mihály, Eszényi Gyula, Vozáry Sámuel. — *Helyettes esküdtek:* Schwalm Nándor, Kalla Géza, Diczky Pál, Gondkievics Ferencz, Braun Sándor, Reinitz Zsigmond, Lovass Lajos, Vályi Ferencz, Bodor László, Haas Salamon.

Névnapmegváltásul a „Napközi Otthon" javára özv. dr. Szabó Samuné 10 koronát adott. Ugyanez intézmény czéljaira Kern Adolfné 2 koronát, Heksch Bertalanné 10 kg. lencsét és 10 kg. rizst küldtek. Hálás köszönettel nyugtázza 1912. január 26. *Dr. Marikovszkyné.*

Elütötte a vonat. *Juróczi* Veron Jolsván f. hó 19-én részeg állapotban a vasuti pályatestre került. Az épen arra haladó vonat nevezettet elütötte, minek folytán sebeibe belehalt. Bonczolását f. hó 20-án végezte dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos és dr. *Lányi* Tivadar járásorvos. Az eljárás megindittatott, hogy terhel-e valakit mulasztás.

Sulyos baleset érte Almágyon f. hó 19-én *Braun* Bertalan ottani malomtulajdonost. A müködésben levő gép kereke ruháját elkapta, s több izben a levegőben forgatta addig, mig felső ruhája róla le nem szakadt. A szerencsétlenül járt malomtulajdonos sulyos sérüléseket szenvedett s két oldalbordája eltört.

Véletlen lövés. Klenóczon e hó elején *Brudjár* János gazdaember revolverét tisztogatta, miközben a fegyver elsült és bal kezét sulyosan megsértette. A seb elhanyagolása komoly következményekkel járt ugy, hogy a sérültet folyó hó 13-án a közkórházba szállitották, hol a sérült kezet operálni kellett.

Kutya helyett embert lőtt. Gyurgyák András murányi lakos m. év szept. 27-én kutyáját leakarta lőni, azonban a 80-an lépésnyi távolban álló kutyát nem találta, de a közelben levő Valastyák Mihálynét és István nevü fiát meglőtte. Mult héten állott a helybeli kir. törvényszék előtt Gyurgyák András e cselekménye miatt és a biróság gondatlanságból okozott sulyos testi sértés miatt 14 napi fogházra és 10—10 korona pénzbüntetésre itélte a vigyázatlan embert. Az itélet jogerős.

Megfuladt gyermek. Dobsinán Rincsó Julianna 3 éves gyermeket folyó hó 16-án édesanyja felügyelet nélkül a szobában egyedül hagyta. A gyermek a szoba közepén elhelyezett forró vizzel telt edénybe bukott, minek folytán szerzett égési sebeibe még az nap belehalt. Bonczolása folyó hó 18-án foganatosittatott.

Igazgatósági ülés. A kerületi munkásbiztositó pénztár igazgatósága ma — 28-án — ülést tart, melynek tárgyát képezik: 1. Baleseti ügyek. 2. Betegsegélyezési ügyek. 3. Vegyes ügyek. 4. Esetleges inditványok. A gyülés d. e. ½11-kor kezdődik.

Baleset ródlizás közben. Mult vasárnap délután csaknem végzetes baleset történt az u. n. Akasztóhegyen. *Gémes* Béla, a Stech Kálmán-féle kereskedés üzletvezetője Szoyka Pál két segédjével egy kormányozható ródlin nagy gyorsasággal jött lefelé a dombról, mikor egy kocsival találkoztak. A kormánynál ülő Gémes ki akart térni, de a kormányt oly vigyázatlanul irányitotta, hogy a táviró oszlopnak nekiszaladt a ródli, a rajta ülők kifordultak s Gémes Béla odaütődve a táviró oszlophoz, eszméletlenül terült el. Nagynehezen eszméletre hozták és hazaszállitották. Agyrázkódást és belső sérülést szenvedett, de szerencsére nagyobb baja nem történt s már fel is gyógyult. Két társa csak kisebb ütődéseket szenvedett. Az ismételten előfordult balesetek után már ideje volna, hogy a hatóság tiltsa be a kocsiforgalomra használt utakon a ródlizást.

Kör-vadászat. Gróf *Andrássy* Géza f. hó 20—21-én sikerült nagy kör-vadászatot rendezett *Taktakenézi* birtokán. A vadászatra, melyet az igazi vérbeli magyar mágnás minden évben megszokott ismételni, vármegyénkből és Zemplénvármegyéből számosan voltak hivatalosak. A jelen voltak névsorát és a vadászat eredményét feltüntető számokat sikerült megtudnunk, ennéltogva azt közöljük. Gróf *Andrássy* Géza elejtett 32 nyulat, 40 fáczánt; fia *Manó* gróf 48 nyul, 37 fáczán; *Lukács* Géza alispán 28 drb. nyul és 25 fáczán; *Cseh* István kir. tábla biró 31 nyul, 15 fáczán; *Nagy* Elemér főszolgabiró 40 nyul, 29 fáczán; *Maurer* Oszkár tb. főszolgabiró 17 nyul, 7 fáczán; *Lammel* Antal tanár 31 nyul, 7 fáczán és 1 róka. Zemplénmegyéből: *Thuránszky* László megyei főjegyző, *Einzeman* Oszkár p. ü. igazgató, *Nemty* József nyug. megyei árv. elnök, *Hiszem* Kálmán apátplébános, *Szemere* Gáspár nagybirtokos, dr. *Löcherer* Lőrincz megyei főorvos, *Patay* Samu földbirtokos, *Gortvay* Aladár, gróf *Hoyos* Viktor és *Nemes* Sándor főszolgabirók és *Cseley* Mátyás földbirtokos. — A hajtásokat, illetve a köröket a gróf utasitására *Speczián* Gusztáv jószágigazgató és *Ruzsicska* János főerdész rendezték. Az összes eredmény 533 nyul, 237 fáczán és 1 róka volt. Ha összeadjuk tehát a számokat, azt az eredményt kapjuk, hogy a gömöriek jobban lőttek, mint a zempléniek, a kegyelmes ur tehát méltán büszke lehetett gömöri vendégeire. Ki is tüntette őket figyelmével és szivességével, a mennyire csak egy magyar mágnástól telhetett. Az étkezésnél többnyire alispánunk ült jobbján, balján pedig *Cseh* tábla biró, a kikkel sok eszmecserét folytatott a közigazgatási és törvénykezési ügyekről, e mellett a kitünő vörös és fehér borokat is sürün kinálgatta. A finom havanna szivarokat, a magyaros vendéglátásban atyja nyomdokait követő, a finom modoru *Manó* gróf kinálgatta sajátkezüleg. Vadászat közben, midőn a társaság átkelt a befagyott Tiszán, a jelenetet *Maurer* tb. főszolgabiró és *Lammel* tanár örökitették meg pillanatnyi felvétellel. A két napi együttlét után a házi gazda a viszontlátással bucsuzott szivélyesen vendégeitől.

Felolvasás vetitett képekkel. A mult szerdán este érdekes felolvasást rendezett a helybeli főgimn. tanári kara szépszámu intelligens közönség jelenlétében, *Loysch* Ödön főgimn. tanár olvasott fel az osztrák Alpokról, különösen a Salzkammergut vidékéről. A sikerült képek jó fogalmat nyujtottak a festői tájak szépségéről. Szünet közben *Laffersz* Sándor hegedüjátéka és *Schwalm* Nándor zongorakisérete gyönyörködtette a közönséget müélvezettel.

A Kárpátegyesület közgyülése. A magyarországi kárpátegyesület gömöri osztálya ma vasárnap délután 4 órakor Rozsnyón, a városháza tanácstermében közgyülést tart, melyet választmányi ülés előz meg.

Betörés. Tóth Gusztáv helybeli pékmester egyik segédjének Kossuth-utczai lakásán f. hó 23-án valaki feltörte a segéd kofferjét s onnan arany órát, lánczot, 100 korona pénzt, gyürüket stb. elemelt. Ugy halljuk, hogy már elcsipték a tettest Szabó Andor faczér segéd személyében.

Megszökött katona. A helybeli ménteleposztályról *Kovács* Bertalan ménes katona mult vasárnap 21-én éjjel eltünt s nyoma veszett. A csendőrség keresi.

Kémény tűz. Városunkban f. hó 22-én este 7 óra után az Andrássy-utczában lévő Lengyel-féle házban, Kálniczky Géza törvényszéki biró lakása telett kémény-tűz volt, mely nagy ijedelmet okozott a környéken. A tüzet csakhamar eloltották s az ijedségen kivül nagyobb baj nem történt.

CSARNOK.

Kigyós Bógyi bácsi peres esete.

Irta: SZÉCSI ISTVÁN.

III. (Vége.)

A hogy kimerültem az utra, megnéztem a falon, hogy mikor beballagtunk a kapun, hát hol jegyeztem meg a bagólével, igy ráeszméltem a czélirányra, abba az irántékba kergütem.

Az irányba leendősültem volna, hogy im igen el voltam ehülve, — miképen legalább egy porczió babot enyeleghetnék meg, de ilyen bótot nem láttam, de láttam ám az ut kanyarulatánál négy olyan veres sipkás utigazgató urat, mint a melyik engemet ide vezetett, oda is mentem közéjök és elandalogtam nekik a sorsom járványát, hogy idegen vagyok ebbe a nagy városba, hát ajánlkoztak is, hogy elvezetékelnek, megösmértetnek mindenvel, az egyik mindjárt meg is fogta a szüröm ujját és vitt, egyik bóttól a másikig; az elsőbe paraplét árultak, meg czipőt, meg asszonyoknak, vászoncselédeknek való kamáslit, a másikba uras nadrágokat, de olyan nagy ablakokba, hogy a csűr ajtaja egérjuk volt hozzá képülve, a harmadikba láttam kis kenyereket meg babot, de a kenyérkék czukrosak voltak, a bab meg sárga szinü volt, no! mondok a piros sipkásnak: itt lehet ugy-e babot enyelegni? nem bi' az, mert hogy az a bab czukorból van meg a kenyér is, mer' hogy ez csuklás bót, itt csak olyan kisasszonyoknak való negédességet árulnak. — A csuklásról eszembe jutott az én szegény asszonyom, mire magamon is erőt vett a csuklás. — No, mondom vezüljünk tovább, mer' má' csuklok. — Azt mondja, van itt patika a csuklás ellen, ebbe az éhverembe, no, mondok oda nem megyek, mer' vagy az éhségtől csuklok vagy az anyukomtól, csak oda vezüljön, a hol lehet valamit enyelegni.

Hát csakugyan bejárultunk egy bótba, ott kérvényeztem magamnak babot, de azt mondták, hogy az nincs, hanem ott a papiros az asztalon, osztán parancsoljak; mondok a piros sipkásnak, hogy hát megélvezik-e itt a papirost is? azt mondja, azt nem, csak arra van irva, hogy mit lehet a bótba kapni; megnéztem, de mivel hogy a betük mind az élére voltak állitva, hát nem értesültem meg, mondok a piros sipkásnak:

— Nemzetes ur, ismeritse el nekem, hogy mit neheztelnek egy porczió buktáért.

— Nem lehet itt olyanfélét vásárolni, de várjon, majd mondok én kigyelmednek egy jót, felolvasom egyenként, ha jót eszmél, akkor szavaljon rá.

Elkezdi olvasni: rosszböff, no mondok, a nevi se jó; azután, hogy czigány fili, no, mondok, azt otthon is élvezhettem volna biró koromba, de az nem tényleges, keressék olyat, ami a csuklásomat elállitja, azt mondja: bor, no előljárójába az is jó lesz. — Rendüljön két litervel.

— Nem ugy mérik ezt, hanem csak poharitva.

— No — mondok — hát akkor ugy!

Hozatott azután két pohárval, egyet ő, egyet én küldtünk le, — de a csuklásom csak nem akart ellendülni tűle, hát kértünk azután még vagy tizenkettővel, az utigazgató csak kettőig birta; a tizediknél azután megállt a csuklásom, ennek örömére rendeztem még egyet, azt mondja a szárnyas kabátu mikor hozza, hogy:

— Bátyámuram tud ám bort inni.

— Hát ha még jól esne — mondok — azért hozzék valamelyes élvezetet, nem bánom már, ha czigány file lesz is, mert igy nem esik jó a bor.

— Hozott is, de bijon nagyon finom volt az, ha az mi czigányainknak is ilyen jó file volna, hát már régen lerágták volna egymásnak.

A hogy azután igy ellenditettük az étvágyunkat, hát hozzákezdtünk megint pohárkázni. Nagyon finom kedvem szottyant, bele is kezdtem abba a finom szép nótába, hogy:

„Megdöglött a szemeten a varnyú,
Nem sült én rám csak egy tarka bornyú . . . “

De alig hogy belekezdem, szalad ám oda vagy hat szárnyas farku és kiabálnak, hogy ez itt nem szabad, tessék fizetni és tessék elmenni a morfiumba, a sandaseperőbe, ott szabad.

— No — mondok — eszmélje ki, mivel számitol tartozékoltnak, mert ki akarom egyenlitőzni.

Előkapott a belületéből egy fekete bugyelárist, azután egy kis reskontót, arra nagy gyorsan leképezte, hogy hét pengő 82 krajczár az enyelgés meg a bor árfolyama. No! mondok... de nem mondtam semmit, csak annyit, hogy „sz“ de azt sem kifelé szitam, hanem befelé; azután kivettem a harisnyából az egyik malacz árfolyamát, tiz pengőt és kiterültem az asztalra, nagy gyorsan elkapta, bemerülte a nagy bugyellárisba, a zsebéből meg hamar előkapkodott két pengő 18 krajczárt, azután meghajlitotta magát és elment.

— Hát magának mi hajlandósul tekéntetes ur? — kérdültem a piros sapkást is, hogy tisztán lássak, mert hátha az is sokat talál kérvé nyezni.

— Egy pengő eddig, — azt mondja — de ha a morfiumba is elvezülöm, akkor 50 krajczárral több.

— Hát aztán mi légyen az a — hogy is hivják? morfium, meg az a sandaseprő?

— Szép hely az, olyan hely, hogy ha hell, hát éjszaka is nappal lesz, meg ha kell, nappal is éjszaka van. Ott mindétig szól a muzsika, tündérkisasszonyok lebzselik körü! az ember fiát.

— Hogy a gólya kőtse ki őket, osztán sokba kerülőzik-e a látványulása?

— Bion nem kevésbe, aki még a sanda seperőbe is bekivánkozik. — De igy, ha csak a morfiumot akarja láttamozni, akkor győzősen elég öt pengő.

Má' akkor gőzölt a fülem, hát mondok a veres sipkásnak:

— Itt van a három koronája előre, vezitsen oda, még van egy malacz árfolyam a zsebembe.

Elmentünk, de csak gyalog, hogy im a villámos bagonytól igen féltem.

Nem igen sokáig kellett a polgártársaémat lökdösni, oda érvényesültünk; igen szép kastély volt, hát még oda be, . . . le is akartam venni a sipkát, de a piros sipkás nem engedékenykedte, azt mondta, hogy az itt nem szokás. — Hát leültünk egy kerek márvány asztalhoz, azután szaladt egy csóka fejü, szárnyfarkos ur, kikérdült, hogy mi parancsolásunk esnék, a piros sipkás azt mondta, hogy hozzon két rokkot, az ur elszaladt.

— Drága lesz-e az a két rokk?

— Nem a, csak két korona.

— Hát kalapot lehetne e kapni? mert agyon ver az asszony, ha ebbe a sipkába érzülök haza.

— Nem olyan rokk ez, amifélét kigyelmed értesül, épen itt hozza már a kelnyér, ez belül melegit, a másik rokk meg kivületesen.

Hát csakugyan ám, itt hozzák a két rokkot, nagyon el volt látva, ezüst tárcza, rajta egy kis ibrik, egy kis tál, egy csepp kasztroj czukorral, egy kis kaná, egy kis törüköző, meg egy csepp pintes üvegforma, abba meg valami sárgaság.

Az egyik csomót én elémbe tériti, a másik csomót meg a piros sipkás elébe. Ki is fizettem.

— Hogy kell ilyesmivel vonzalomba gyünni? — kérdülöm a piros sipkást.

— Csak az én kezemre ügyeskedjék bátyámuram, majd megláttamozza a bánásmódját.

Ugyis cselekedtem mindent, ahogy ő.

— Nem is igen drága ilyen jó ital, meg ennyi szép kis edény azért a pénzért.

— Csak az ital annyi, mert hogy az edény meg a törülköző visszamegy a tárczán — mondja az utigazgató.

— De — mondok — nem szeretném én azt már megérvezni, ha becsületvel megjárandósutam az árát; majd a körmére koppintok én annak a fecskefarku mátyásmadárnak, csak hozzányuljék.

— Nem szabad ám, mert baj lesz, ez a sok miskulánczia az övék.

— Majd meglátom, igyuk csak meg ezt a rokkot.

Meg is ittuk, azonnal nagyobb virtusom lett, de a begrékért nem járandósult senki, a másik asztalnál egy gyönyörvetes vászoncseléd vihogott egy katonával, ugy láttam, hogy káplár lehetett, mert két csillaga volt, hát oda fordultam magam is, vagy kettőt majd kacsántok néki — mondok — de nem vett számitásba, mert a hogy ugy hamiskásan egyet vágok a szememmel, hát csak hátat fordit; hogy a gólya kőtse ki — gondótam — most már azért se nézdellek én se. — Visszanézek az asztalra, hát uram fia, majd kővé meredek, se hire se hamva a piros sapkásnak, de még az edénykéknek se, szétnézek, hát látom, hogy kifelé kaczérkodik a piros sipkájával, de nem arra, a hol beérvényesültünk, hanem szemközt velem, hátrafelé; no, megállj, mondok, megfoglak, nem kaczérkodsz el a kis edényekkel.

Szaladok is utánna jó bátorságosan, hát a hogy az ajtóhoz érek, egy nagy zördülés, csörömpölés, én meg hátravágódok, csak akkor kapok észre, mikor locsolgatják a nyakamat, meg szidnak, mint a bokrot; a nagy tyükröt lényegeltem ajtónak, annak szaladtam neki, az ábrázatom csupa vér volt, a bőrt is mind leképviselte róla egy darab üveg.

Mikor rendbehoztak, akkor még ők lármáztak, hogy a tyükör árfolyamát fizessem meg.

— Azt már nem ténylegelem — mondok.

— Akkor a kapitányságra vele!

Egy szép ruhás hajdu elvezetett oda, de járványba volt velünk a fecskefarku ur is.

Rám tárgyaltak harmincz pengőt, váltót kellett adni magamról, hogy már a malacz árfolyamból nem futotta, meg egy napig ott ülni, mig a telegdróton meg nem győzültek, hogy csakugyan én vagyok-e én?

Mikor tudták, hogy nem hazudtam, hát egy rendér kivitt a nagy bagony gunyhóba, ő vállozta a jegyemet is, felültetvényezett a bagonyba, oszt igy értesültem én viszony a falumba!

Mikor hazaértem, nem kellett nekem csak jóestét kivánni, a többit mind elmondta az asszony, hiába mondtam neki, hogy el vagyok törve nagyon, hogy csak irja le, majd elolvasom holnap reggel, nem ért az semmit, mindég hallottam, mig el nem aludtam.

Ilyen volt az én pesti élvezetem, meg a viszonyutazásom.

Hogy a gólya kőtse ki!

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

A „Gömör Kishont" helyi lap legutóbbi számában a „Nyilt-tér" rovatban tett közleményemet többen oda magyarázták, hogy az egy városi tisztviselő nejére vonatkozik, miért is kijelentem mindazoknak, kik ezen a nézeten voltak, hogy kombinácziójuk téves.

Rimaszombat, 1912. január 25.

Soós Gyula.

Fodrász és borbély-árszabály megállapitás

A megélhetési viszonyok minden téren való megnehezbülése, az általános drágaság szülte kényszeritő körülmények hatása alatt városunk fodrász- és borbélymesterei f. hó 14-én e tárgyban tartott gyülésükön árszabályuk megállapitását határozták el. Városunk közönsége fodrász- és borbély iparosainak elhatározását, az árak hatósági jóváhagyás mellett való méltányos és mérsékelt emelését, egyöntetüvé s arányossá való tételét az általános drágaság indokolt és természetes folyománya gyanánt tekintheti és teljes megnyugvással veheti, mert a megállapitott árak semmivel sem magasabbak a környékbeli más városok (Losoncz, Rozsnyó stb.) már évek óta meglévő árszabályaiban feltüntetett áraknál. Az uj árszabályzat — mely minden fodrász és borbély mühelyben nyilvánosan lesz kifüggesztve — **f. évi február hó 1-én** lép életbe.

GRÜN ADOLF

rimaszombati szállitóval szembeni 210 kor. követelésemet eladom. — **Czim:** a kiadóban.

Meghivó.

A Jolsvai Takarékpénztár

részvénytársaság

1912. évi febr. hó 28-án délután 2 órakor saját helyiségében tartja

46-ik évi rendes közgyülését

melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgyak:

1. A közgyülési elnök választása.
2. A jegyzőkönyv hitelesitésére szükséges 2 tag megválasztása.
3. Az intézet állásáról és a lefolyt évi eseményekről szóló vezérigazgatói jelentés.
4. A felügyelő-bizottságnak a lefolyt évi üzletszámadás és mérleg megvizsgálásáról szóló jelentése.
5. Az osztalék megállapitása.
6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
7. Esetleges inditványok és kérvények tárgyalása.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyülés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében (9—12-ig) az érdekeltek által megtekinthető.

Jolsva, 1912. évi január hó 20-án.

Az igazgatóság.

Községi nyomtatványok beszerzése.

Községi közmunka főkönyv-, községi közmunka napló-, községi közmunka költségvetés-, községi közmunka számadásra vonatkozó nyomtatványok beszerezhetők: **id. Rábely Miklós** és **Fia** nyomdájában **Rimaszombat.**

Hirdetmény.

6346. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Petrovics szül. Palicz Zsuzsannának, végrehajtatónak ismeretlen tartózkodásu s dr. Katrenyák Emil vágujhelyi ügyvéd által képviselt Bencsik János, Fábry Márton és Markovics Pálné, Petrovics Mária végrehajtást szenvedők elleni 668 korona s járulékai iránti árverési ügyében a végrehajtási árverés az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Gesztes községben fekvő s a gesztesi 37. sz. tjkvben foglalt A. I. 2—27. sorsz. alatti $^1/_4$ kültelek s ehhez tartozó legelő s erdő illetőség ingatlanból Bencsik János B. 4. és 7. alatti $^3/_4$ rész jutalékára 1650 korona, a gesztesi 155. sz. tjkvben foglalt A. † 1. sorsz. 1452/f. hrszámu beltelek Bencsik János, Fábry Mária és Markovics Pálné szül. Petrovics Mária nevén álló ingatlan 332 korona 20 fillérben ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1912. évi február hó 12.** napjának d. e. 10 óráját Gesztes községébe a községi biró házába tüzetett ki, mely alkalommal a fent körülirt ingatlanok dr. Witt Sándor ügyvéd utóajánlatot tevő által fizetett felüligéreti áron alól 1650 kor., illetve 332 kor. 20 filléren alól nem fognak eladatni. A gesztesi 155. sz. tjkvben C. 2. alatt özv. Petrovics Györgyné szül. Palicz Zsuzsanna özvegyi joga nem érintetik.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, azaz 165 koronát, 33 kor. 22 fillért készpénzben, vagy az 1882. évi 60 t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1911. évi november hó 21-én.

Mészáros s. k., törvszéki biró.

Hajfésülés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyek tudomására hozni, hogy a **müvészi hajfésülést** Budapest legelső fodrász-műtermében sajátitottam el — ezen képességemnek gyakorlati keresztülvitelére szolgálatomat tisztelettel ajánlom fel és kérem mindazon hölgyeket, kik szép és izléses fésülésben részesülni óhajtanak, sziveskedjenek azt velem végeztetni. Ajánlkozom igen jutányos áron egész hónapon át naponta, valamint mindenféle alkalmi ünnepélyeken (lakadalom, bál, stb.) való fésülésekre.

Tisztelettel **Banyák Istvánné.**

Lakás: Gőzfürdő-utcza 88. szám.

NAGY ANNA

női ruha varrónő

SZIJJÁRTÓ-UTCZA 38. SZ.

Alólirott tisztelettel ajánlkozom mindenféle női ruháknak divatos elkészitésére. Megrendelőim választhatják a felfekvő divatlapok ujdonságai bármelyikét, azt — kivánságuk szerinti kivitelben — a lehető legrövidebb idő alatt, mérsékelt ár mellett :: fogom elkésziteni. ::

Több évi önálló gyakorlatom, megrendelőimtől nyert bizalom és munkámmal való megelégedettségük remélnem engedi, hogy mindazok: kik szép állásu ruhákat, bluzokat, aljakat, kabátokat, kosztümöket stb. óhajtanak, azok megrendeléseikkel szeren- :: cséltetni fognak. ::

Gyászruhák: 24 óra alatt is készithetők.

Tanulóleányokat felfogadok helyből és vidékről is, kik a legalaposabb oktatásban részesülnek ugy a varrás mint a szabászatban. Vidékről hozzám adott leánykáknak ellátást és lakást is hajlandó vagyok mérsékelt áron adni. Magamat a mélyentisztelt hölgyek jóindulatába ajánlva, vagyok — Rimaszombat, 1912. január hó — teljes tisztelettel: **NAGY ANNA,** női szabó. 3—*

Hirdetmény.

6391. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtatónak Náray J. Albert végrehajtást szenvedő elleni 883 kor. 76 fillér stb. s járulékai iránti árverési ügyében a végrehajtási árverés az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombat városban fekvő s a rimaszombati 669. sz. tjkvben foglalt A. I. 1. sor 938, 939. hrszámu kőház, mühely, istálló, udvar és kertre 3200 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1912. márczius hó 19.** napjának d. e. 10 óráját kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségébe földszint 4 ajtó tüzte ki, mely alkalommal a fent körülirt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, azaz 320 koronát készpénzben vagy az 1882. évi 60. törvényczikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság 1911. évi november hó 24. napján.

Mészáros s. k., kir. törvszéki biró.

Eladó széna.

Mintegy 70—75 mmázsa — a rimaszombati szőlőhegyen termett — jó minőségü széna eladó. — Venni szándékozók forduljanak **Antal György** tulajdonoshoz.

Kiadó lakások.

A Deák Ferencz-utcza 10 szám alatt a Tompa Mihály-utczára nyiló — egy 3 szobás, szép és kényelmes utczai lakás — és a **Ferenczy-utcza 6. szám** alatt a Tompa szálloda szomszédságában két, 3 szobás szintén szép és kényelmes utczai lakás és egy 2 szobás utczai lakás mellék helyiségével és kerttel f. év május hó 1-től bérbeadó. A vizvezeték és csatornázás a helyiségekbe be lesz vezetve.

Értekezhetni **Benyó Béla** tulajdonossal.

Meghivó.

A „Rimaszécsi Hitelszövetkezet,"

— mely 1910. aug. hó 19. óta felszámolásban van —

utolsó közgyülését

1912. február hó 4-én délután 3 órakor tartja Rimaszécsen, a takarékpénztár helyiségében, melyre az üzletrésztulajdonosok tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a szövetkezeti vagyon felosztásáról és a zárszámadásról.
2. A felmentvény megadása.

Rimaszécs, 1912. január 19.

2—2 **Marikovszky Géza,** elnök.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthelyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindenféle mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkievits Ferenczné** tulajdonossal. 24—*

Meghivás.

A **„Hangya"** magyar gazdaszövetség fogyasztási és értékesitő szövetkezete kötelékébe tartozó

Jolsva és Vidéke

Fogyaszt. és Értékesitő Szövetkezet
1912. évi február hó 11-én
d. u. 3 órakor az állami elemi iskolában

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghivatnak.

NAPIREND:

1. A mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapitása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság kiegészitése.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Netáni inditványok.

1911. év deczember 31-én a tagok száma 409., üzletrészeinek száma pedig 1200 volt; az év folyamán belépett 44 tag 84. üzletrésszel; kilépett 16 tag 28 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet üzlethelyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Jolsva, 1912. január hó 15.

Az igazgatóság.

SINGER

„66"

a XX. század varrógépe.

Csakis czégünk üzleteiben vagy azok ügynökei utján vásároljunk.

Singer Co. varrógép R.-Társaság.

RIMASZOMBAT, Andrássy-utcza 1. sz.

Egy a **fehérnemütöméshez** való utasitást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik 20—26

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izlésesen, jutányos áron :: eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia

:: **könyvkötészete** ::

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

:. (Kaszinó-épület.) ::

Örök áron eladó.

Jánosiban az alsó korcsma, mészárszék és fűszer-üzlet felszerelés és minden hozzá tartozókkal eladó. **Földbirtokért is elcserélem** vagy Rimaszombatban egyik forgalmasabb utczai **házért**. Értekezni lehet bármikor a tulajdonos megbizottjával Jánosiban.

Meghivó.

A Rimaszécsi Takarékpénztár R.-T.

1912. évi febr. hó 4-én d. u. 2 órakor tartja

II-ik évi rendes közgyülését

Rimaszécsen a saját helyiségében, melyre a részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A KÖZGYÜLÉS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. A mérleg és zárszámadások előterjesztése és jóváhagyása.
3. Az 1911. évi nyereség felosztása iránti határozathozatal.
4. A felmentvények megadása.
5. Egy igazgatósági tag választása.
6. Esetleges inditványok.

Rimaszécs, 1912. jan. 19.

2—2 **Az igazgatóság.**

Faárverési hirdetmény.

105. sz. — **Turcsok** község volt urbéresei Turcsok község házánál (Gömör-Kishont vm.) **1912. évi február hó 8-án** délelőtt 10½ órakor nyilvános szó és irásbeli árverésen eladják a tulajdonukat képező erdőben az 1908—1911. évi megtakaritott vágásterületeken — mintegy 10·9 k. holdon — 156. m³-re becsült tölgy műfa készletüket.

A becsérték, mint kikiáltási ár 2376 korona, azaz kettőezerháromszázhetvenhat korona.

A szerződési időtartam 1913. évi márczius hó végén jár le.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Bánatpénzképen a kikiáltási ár legalább 10% át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban kell letenni, s vevő köteles az árverés vezetőjének kezéhez az erdőőrzési alap javára 23. koronát lefizetni, amely összeg a vételárba be nem számittatik.

Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek Ratkón a főszolgabirói hivatalnál és Nyustyán a m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Ratkó, 1912 évi január 20-án.

1—2 *Madarassy Iván*, főszolgabiró.

SOÓS GYULA és TÁRSA

temetkezési vállalata Rimaszombat.

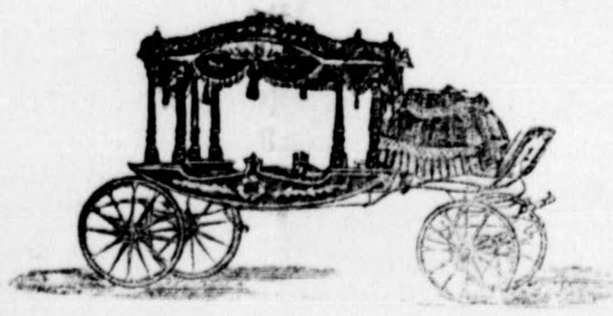

Állandóan **nagy raktárt** tart **koporsókban** u. m. fa, utánzott és valódi érczben.

Szemfedőkben: tarlatán, bobinett, selyem-illusion és selyemgázban.

Halotti lepedőkben: cambric, szatén, atlasz és noblesz-selymekben.

Sirkoszorukban: bámulatra méltó nagy választék.

Ajánlkozik temetések rendezésére ugy helyben mint vidéken a legegyszerübb kiviteltől a legdiszesebb kivitelig. 2—6

Gyászjelentések elkészitése és azoknak szétküldése csupán önköltségi áron számittatik fel.

Rimaszombat, 1912. Nyomatott **Rábely Miklós és Fia** könyvnyomdájában.